

Polazak djeteta u školu

**Deana Gaić Kaličanin,
dipl. pedagog**

Split, 2015.

Prijelaz iz vrtića u školu

- **Vrtić:** igra, zabava, sloboda, veći prag tolerancije, učenje je spontano, kroz igru, mišljenja odgajatelja i stručnih suradnika su važna za školu
- **Škola:** disciplina, pravila, ocjenjivanje, procjenjivanje, učenje postaje obveza
- Stručno povjerenstvo za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta nakon testiranja donosi odluku o upisu djeteta

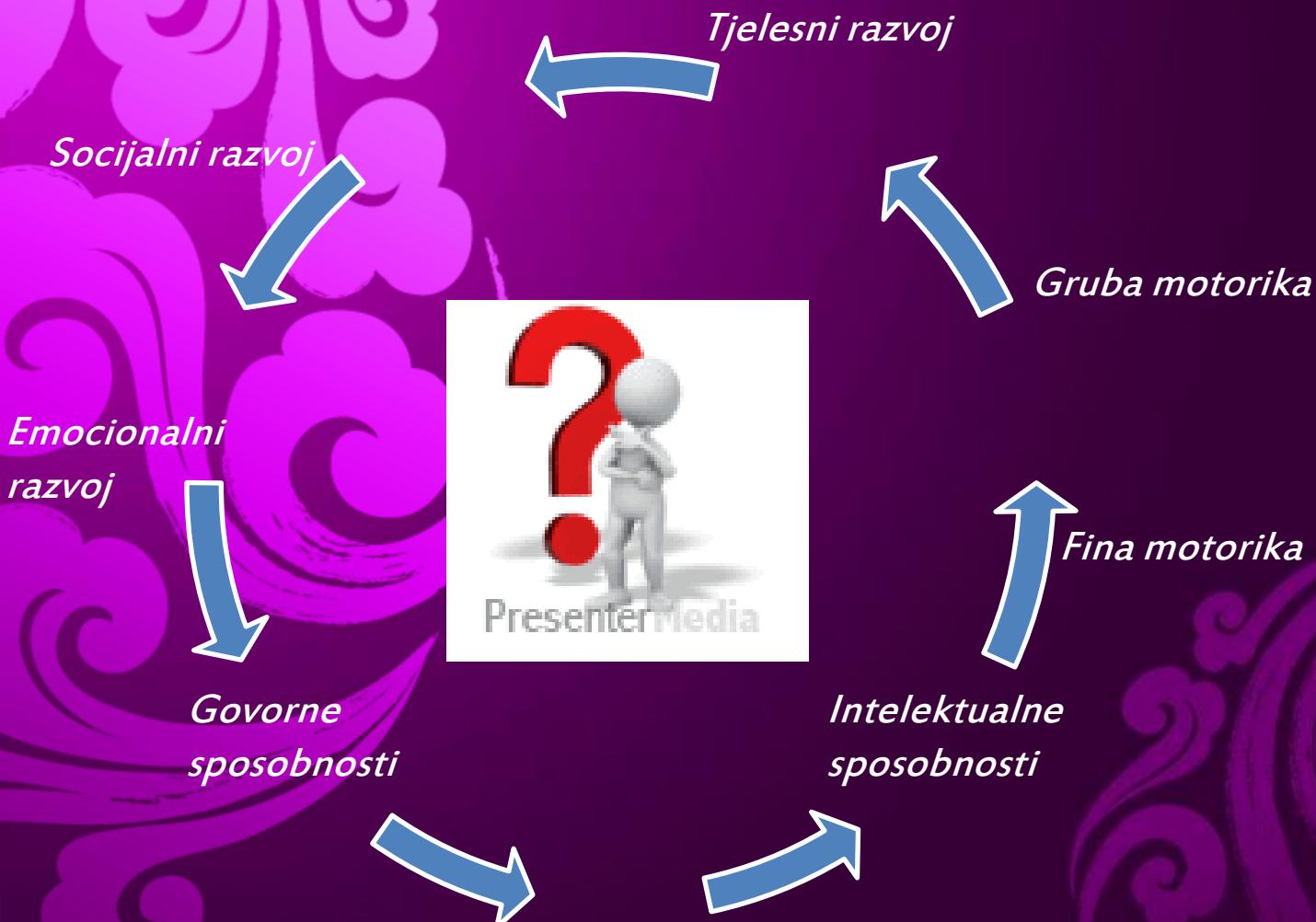

Testiranja djece za školu

- Raznolikost testiranja s obzirom na ekipiranost stručnih službi
- Što se može dobiti testiranjem....(nisu unificirani...ni testovi ni kriteriji)
- Važnost individualnog kontakta sa svakim djetetom

Psihofizičke karakteristike šestogodišnjaka i sedmogodišnjaka

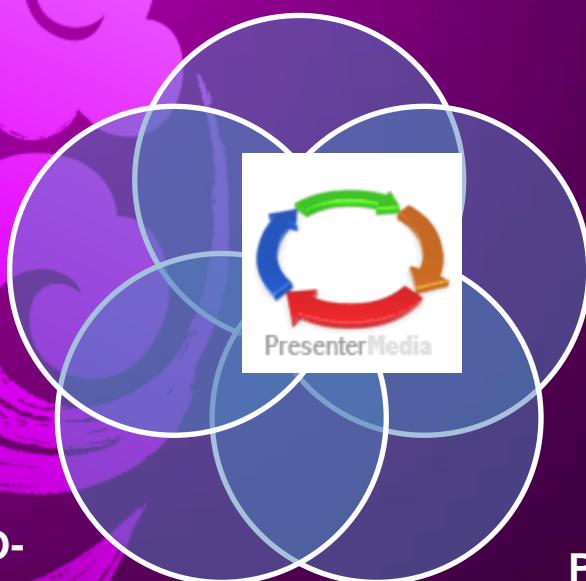
TJELESNA

ZRELOST

EMOCIONALNO-
SOCIJALNA

INTELEKTUALNA

PSIHOMOTORNA

Tjelesni razvoj

- prosječna visina je 120 cm za dječake i oko 117 za djevojčice, a težina oko 20 kg za dječake, dok je za djevojčice nešto manja
- svi osjetni organi razvijeni
- uspostavljena je kontrola fizioloških potreba
- dobro je razvijeno mišićno tkivo
- u toku je izmjena mliječnih zuba

Tjelesna zrelost

- *Sistematski pregled djeteta - školski liječnik /anamneza, audiometrija, kontrola oštrine vida/*
- *Mjerenjem težine i visine djeteta dobivaju se osnovni parametri rasta i uspoređuju sa standardnom centilnom raspodjelom –napušta se uvriježeno mišljenje da predškolac mora biti teži od 20 kg, važan je omjer visine i težine, kao i stanje uhranjenosti djeteta*
- *Uvid u nalaze krvne slike, urina, nalaz stomatologa, cijepljenje, moguće upućivanje na daljnju obradu kod određenog specijaliste*

PresenterMedia

Stvaranje neurona

Do sedme godine brzina stvaranja neurona unutar mozga je neusporedivo veća nego poslije sedme godine.

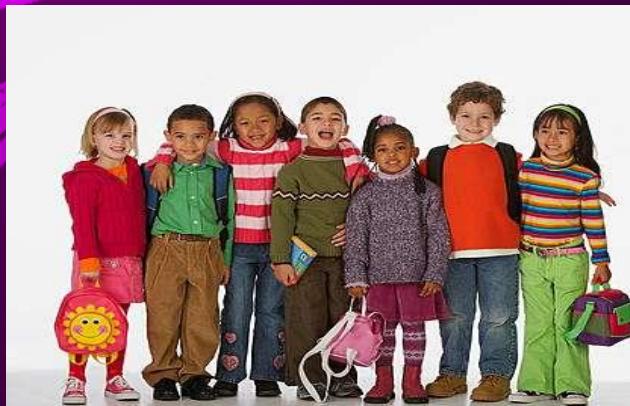
Unutar mozga odigrava se borba za dominaciju među neuronima, stvaraju se nove veze između aktivnih neurona i novi komandni putovi .

Mozak se, pojednostavljeni rečeno, razvija do 4 ili 5. godine, do kada stvara 50 % neuronskih veza, do sedme godine stvorili se 75 % neuronskih veza odgovornih za pomoć u učenju .

Do 12. godine stiže do 95 % sinapsi (Rajović).

Gruba motorika

- Vozi bicikl, kliže, kotura, pliva
- Održava ravnotežu, hoda ravno po crti
- Preskače uže, skače s visine od oko 40 cm, stoji na jednoj nozi, jednom rukom hvata loptu, samostalno se oblači

Fina motorika

- Palcem može dotaknuti svaki prst
- Reže škaricama jednostavnije oblike
- Koristi se jedaćim priborom, veže vezice na cipelama
- Precrtava jednostavnije oblike, ravne i zakrivljene linije, boji unutar zadatah prostora
- Precrtava brojke i slova iako ih ne poznaje
- Povlači ravne i zakrivljene crte, povlači poteze olovkom između zadatah točaka
- Olovku drži lagano, pravilno i bez grča, te kontrolira pritisak olovke na papir

Intelektualne sposobnosti

- Početak razvoja logičkih operacija**
- Uočava sličnosti i razlike**
- Promatra s određenim ciljem**
- Povezuje dijelove u cjelinu**
- Razlikuje pojmove vremena**
- Zaključuje o jednostavnim uzročno posljedičnim vezama**
- Razlikuje parametre različitih veličina nekog predmeta**

Intelektualne sposobnosti

- U stanju je prepoznati niz od pet brojeva
- Mehanički broji do 10 i više
- Zna što dolazi ispred (npr. ispred broja 5)
- Pamti pojmove koji ga zanimaju
- Trajanje pažnje je oko 15 min
- Koncentracija na aktivnost koja ga zanima može potrajati i do 60 min

Govorne sposobnosti

- Govor je korektan i jasan
- Može artikulirati sve glasove Moguće nepravilnosti u izgovoru r, lj, nj)
- Upotrebljava 2500-3000 riječi
- Primjećuje rimu u pjesmicama
- Može opisati događaj iz prošlog iskustva
- Može pamtitи pjesmice ili dijelove nekog teksta koji ga zanima
- Raspoznaće glasove od kojih se sastoji riječ

Govorne sposobnosti

- Predčitalačke vještine
  - rastavljanje kraćih riječi na slogove
  - znati prepoznati je li zadani glas na početku, na kraju ili sredini riječi
  - znati rastaviti jednostavne riječi na glasove
  - od pojedinih glasova znati sastaviti jednostavniju riječ

Intelektualna zrelost

- **Osnovni zadaci koje će dijete u školi morati savladavati pretežno intelektualne prirode. Podrazumijeva razvijenost, govora, opažanja, mišljenja i zaključivanja.**
- **Iako dijete zna oko 3000 riječi u stanju je upotrebljavati tek 100.**
- **Razvoj pojmovnog ili logičkog mišljenja**
- **Ovladavanje grafomotoričkim vještinama**

Emocionalno-socijalni razvoj

- Emocije su još uvijek burne
- Prisutni realistični strahovi
- Prepoznaje vlastite osjećaje ljubavi i sreće, ljutnje i razočaranja
- Može surađivati s drugima u nekoj zajedničkoj aktivnosti
- Ponaša se zaštitnički prema mlađima
- Suosjeća s drugima

Emocionalno-socijalni razvoj

- Bira omiljenog prijatelja**
- Poštuje pravila igre**
- Samostalan u brizi za sebe**
- Razlikuje poželjno od nepoželjnog ponašanja**
- Uživa u osjećaju pripadnosti**
- Usvojio je osnovne norme ponašanja**

Emocionalna zrelost

- Početak samokontrole i bolje snalaženje u socijalnim kontaktima
- Otvoreno iskazuje svoje emocije, ali ih pokušava kontrolirati, pokazuje strahove i bori se za svoja prava
- Posjedovanje određene razine tolerancije na frustraciju /uglavnom optimistično/

Socijalna zrelost

- Prilagođavanje na društvene obveze
- Uživa u osjećaju pripadnosti, može se odvojiti svakodnevno od obitelji, brinuti se o sebi i svojim stvarima

Socijalno emocionalna zrelost

- Socijalno emocionalna zrelost je bitna komponenta djetetove zrelosti, ali je najteže mjerljiva kategorija.
- Njeni elementi - način djetetove komunikacije u grupi, ustrajnost u aktivnostima, usklađivanje vlastitih ciljeva s interesom grupe, kontroliranje vlastitih osjećaja i postupaka su od presudne važnosti za formiranje odjela s obzirom na sve veći broj učenika s poremećajem u ponašanju

Što nam kaže praksa?

- Kao što nam je poznato djeca se razvijaju različitim tempom kako u tjelesnom tako i u psihičkom pogledu.
- Moguće poteškoće u učenju se mogu izbjegći ako se dijete ne upiše prerano u školu /odgodom upisa teškoće se mogu izbjegći ili barem ublažiti/ Ako dijete krene u školu s osjećajem da to može i hoće veće su šanse da školu prihvati kao svoj drugi dom.
- Pripremljenost djeteta ne ovisi o kronološkoj dobi, a u slučaju odgode trebale bi se odvijati aktivnosti koje bi dovele do kvalitetnog pomaka.

Što nam kaže praksa?

- Praksa zadržavanja se pokazala neučinkovita i neproduktivna jer ako nema poticajnog okružja čekanje neće povećati pripremljenost.
- S druge strane ponekad se kupuju vrijeme kako bi se produžila bezbrižnost djetinjstva.
- Raspon u kronološkoj dobi -15 mjeseci

Treba li dijete naučiti čitati prije polaska u školu?

- To je dilema o kojoj se stalno dvoji i činjenica jest da dijete ne treba uči u školu sa znanjem čitanja i pisanja ali sa razvijenim predčitalačkim vještinama da (sposobnost slogovne i glasovne analize i sinteze, prepoznavanje prvog i zadnjeg glasa u riječi, kao i prepoznavanje pozicije određenog glasa u riječi)
- djeca dolaze s različitim stupnjem predznanja
- čitanje je složeni psihofiziološki proces
- zahtjeva jezičnu i semantičku zrelost
- usvajanjem tehnike čitanja prethodi usvajanje predčitalačkih vještina

Predstavljanje škole ...

Ponekad se pretjerano uljepšava ono što dijete u školi očekuje – lijepe knjige, dobra učiteljica, dobri prijatelji ...

Kako će djeca uskoro sama upoznati školu koja nije uvijek takva, nepotrebno se izlažemo mogućnosti da izgubimo povjerenje djeteta..

Češće je to prijetnja pa nisu rijetke situacije kad se školom služi kao sredstvom za plašenje. Ulazak u školu tada je ulazak na neprijateljski teritorij; uplašeno dijete nije sposobno pokazati svoje dobre strane, nepovjerljivo je prema učiteljici od koje stalno očekuje da će biti kažnjeno.

Školu treba djetetu predstaviti u realnom svjetlu kao nešto što očekuje svu djecu kako bi im se pomoglo da postanu veliki.

Podupiranje autoriteta...

- Ako se dijete imalo prilike osvjedočiti da njegovi roditelji i odgajatelji cijene školu kao nešto vrijedno i važno, ako čuje da je znanje koje tamo stječe značajno za život, iako ne razumije još posve što to znači, ono osjeća da je to tako jer nam vjeruje pa to onda postaje i njegov stav prema školi.
- Za uspješnu međusobnu suradnju nužno je da odgajatelji, učitelji i roditelji **međusobno jačaju autoritete**.

Vjerujte u djetetove sposobnosti...

- *Ohrabrujte, potičite, osnažujte svoje dijete !*
- *Pokažite mu da vjerujete u njegove sposobnosti i napredovanje !*
- *I najvažnije, dajte djetetu do znanja da vaša ljubav prema njemu ne ovisi o njegovom školskom uspjehu.*

33

Hvala na pozornosti!

Sretno u školi!

Literatura:

- Čudina-Obradović, M. (1995.), *Igrom do čitanja*, Zagreb, Školska knjiga
- Hitrec, G. (1991.), *Kako pripremiti dijete za školu?*, Zagreb, Školska knjiga
- Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručnog povjerenstva, Zagreb, 22. svibnja 2014.
- Starc, B. i dr. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
- Zrno, časopis za obitelj, vrtić i školu, broj 83-84 (109-110), studeni 2008-veljača 2009.
- ntc.mensa.hr/preporuke